

شهر ناشناخته‌ی «ماچوپیتشو» (کشور پرو)

ماچوپیتشو، نام شهری است باستانی که حدود سال ۱۴۵۰ میلادی، توسط «اینکاها» (سرخپوستان آمریکای جنوبی) ساخته شد. ماچوپیتشو، معجزه‌ی مهندسی شهرسازی است: شهری تمام‌سنگ که روی یک سربالایی بسیار تند بیش از ششصد متری، در ارتفاعات رشته‌کوه «آند» ساخته شده است؛ توسط مردمانی که در تمدن‌شان، هنوز خبری از چرخ، ابزار آلات آهنی یا حتی حیوانات بارکش نبود. سنگ‌های دیوارها، هیچ ملاتی ندارند، اما پایداری دیوارها در برابر زلزله، یکی دیگر از شگفتی‌های معماری ماچوپیتشو است. ماچوپیتشو علی‌رغم قرار گرفتن روی دو گسل، تا امروز همچنان پابرجا مانده است.

ماچوپیتشو، به معنای «قله‌ی کهن» است و بر فراز دره‌ی مقدس در کوه‌های آند قرار دارد. کاربرد و چرایی ساخت این شهر، جزء معماهای باستان‌شناسی است. در ابتدا دانشمندان بر این باور بودند که ماچوپیتشو قلعه‌ای نظامی بوده، اما باستان‌شناسان جدید، ماچوپیتشو را منتهای یک مسیر زیارتگاهی باستانی می‌دانند. از پایتخت اینکاها تا ماچوپیتشو، مسیری حدوداً چهار کیلومتری است؛ همراه با کوه‌ها، جنگل‌های ابری و راهی سنگ‌فرش شده که باید آن را طی کرد تا به ماچوپیتشو رسید؛ شهری بر فراز کوه برای برگزاری آیین‌های مقدس.

«معبد ماه» و «معبد خورشید» از مکان‌های مهم ماچوپیتشو هستند. برای رسیدن به معبد ماه، باید به مدت یک ساعت از نردبانی روی یکی از قله‌های کوه بالا رفت. در آن بالا، معبدی کوچک برای عبادت وجود دارد؛ همراه با غارهایی که مردگان را در آنجا می‌نهادند. معبد خورشید، مکانی مقدس بوده است برای استفاده‌ی حداکثری از نور خورشید در طول ماه‌های سرد سال و برای انجام مراسم زمستانی اینکاها.

به طور کلی، کشف و درک ستارگان و آسمان، یکی از اصلی‌ترین کاربردهای ماچوپیتشو بوده است. در کنار معبد خورشید، سنگ «ایننتی‌هواتانا» قرار دارد که در روز اول بهار و روز اول پاییز، خورشید درست بر بالای آن قرار می‌گیرد؛ به نحوی که دیگر هیچ سایه‌ای وجود ندارد. به باور اینکاها، این لحظات، زمانی است که خورشید با صخره گره می‌خورد. کلمه‌ی «ایننتی‌هواتانا» نیز به همین معناست: «جایگاه پیوند با خورشید». در این زمان، اینکاها به برگزاری مراسم آیینی می‌پرداختند و برطبق افسانه‌ها، اگر پیشانی انسان با این سنگ تماس پیدا کند، این سنگ چشم بصیرت فرد را به سوی جهان معنوی می‌گشاید.

از سال ۱۵۳۲، اسپانیایی‌ها با حملات گسترده و قتل عام سرخپوست‌ها، طی چند سال، تمدن اینکا را به کلی نابود کردند. اینکاها نگران بودند که اسپانیایی‌ها از وجود ماچوپیتشو آگاه شده و آن را غارت کنند. آن‌ها برای جلوگیری از چپاول شدن ماچوپیتشو، آن را ترک کرده و در راه بازگشت، جنگلی که در مسیر آن قرار داشت را آتش زدند تا با رشد مجدد درختان، راه آن شهر مقدس پوشانده و پنهان شود. این نقشه عملی شد و اسپانیایی‌ها هیچ‌گاه ماچوپیتشو را پیدا نکردند.

همه چیز همان‌طور برای بیگانگان مخفی ماند تا اینکه در سال ۱۹۱۱ کاوشگری موفق به بازدید از این مکان شد و آن را به جهان معرفی نمود.

منابع:

- ۱- تاریخ جهان، فیلیپ فرناندس آرمستو، نشر ققنوس، ترجمه شهربانو صارمی، فصل «دنیاهای در حال توسعه»، ص ۴۳۴.
- ۲- NationalGeographic.com, «Discover 10 secrets of Machu Picchu», Mark Adams, 6 November 2018.
- ۳- www.machupicchu.org

سنگ « اینتی هوآتانا »

